

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΠΑ.Λ.

(Νέο Σύστημα Εξετάσεων)

17 ΜΑΪΟΥ 2016

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η ασφάλεια των παιδιών στο Διαδίκτυο

Σήμερα, σχεδόν όλοι συμφωνούν πως τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε ειδική φροντίδα και προστασία. Όμως, κάτι τέτοιο δεν συνέβαινε και στο παρελθόν. Χρειάστηκε μια σειρά από αγώνες μέχρι την υιοθέτηση της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού, το 1989. Η Σύμβαση αυτή αποτελεί χρήσιμο και βασικό εργαλείο για όσους ασχολούνται με τα παιδιά, με απώτερο σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων τους.

Η Unicef είναι θεματοφύλακας της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Δίνει φωνή στα παιδιά και τους νέους και προωθεί την πρόσβασή τους στην πληροφόρηση και σε κάθε είδος ή μέσο έκφρασης, όπως το διαδίκτυο και τα κινητά τηλέφωνα. Αυτά καταλαμβάνουν ολόένα και μεγαλύτερο χώρο στην επικοινωνία των παιδιών, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε πληροφόρηση, πολιτισμό, επικοινωνία και ψυχαγωγία.

Σε έκθεση της Unicef με θέμα «Ασφάλεια των Παιδιών στον Κυβερνοχώρο» αναφέρεται ενδεικτικά ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 59% των παιδιών από 9-16 ετών έχουν προφίλ κοινωνικής δικτύωσης. Εξάλλου, σύμφωνα με έρευνα του Εργαστηρίου Ηλεκτρονικού Εμπορίου του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών για το 2012, στην Ελλάδα 3.937.880 είναι χρήστες στο facebook και το 78% του πληθυσμού έχει πρόσβαση στο ίντερνετ.

Ποιες είναι οι ευκαιρίες όμως και ποιοι οι πιθανοί κίνδυνοι από την έκθεση του παιδιού στην Τεχνολογία Επικοινωνιών και Πληροφόρησης, με βάση και τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού; Η διαδικτυακή ενημέρωση, η σύνδεση με την παγκόσμια κοινότητα, η ανταλλαγή πληροφοριών, η ελευθερία της έκφρασης είναι σίγουρα από τα θετικά της χρήσης του ψηφιακού κόσμου. Ωστόσο, η έκθεση των παιδιών στον εικονικό – ψηφιακό κόσμο ενέχει και κινδύνους: είτε να δουν εικόνες από άλλα παιδιά που πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης ή κακοποίησης, είτε να γίνουν τα ίδια θύματα βίας από συνομήλικούς τους ή από μεγαλύτερους. Θα μπορούσαμε να προσθέσουμε, επίσης, την παραβίαση της ιδιωτικότητας και την ανεπιθύμητη επικοινωνία.

Μπορούμε να «θωρακίσουμε» τα παιδιά με συγκεκριμένες στρατηγικές για την πρόληψη και την αποκατάσταση των παιδιών που έχουν πέσει θύματα στον κυβερνοχώρο. Συγκεκριμένα, πρέπει να δοθεί έμφαση στην ενδυνάμωση των παιδιών και των γονέων μέσα από την πληροφόρηση για τις νέες τεχνολογίες, καθώς και στην αυστηρή τιμωρία όσων εκμεταλλεύονται και κακοποιούν παιδιά στο ψηφιακό περιβάλλον.

Για να είναι αποτελεσματική μια στρατηγική προστασίας, χρειάζεται να εμπλέξουμε τα παιδιά και τους νέους, που είναι συχνά οι καλύτεροι ειδικοί. Επίσης, η υποστήριξη των γονέων και άλλων ενηλίκων, όπως οι δάσκαλοι, είναι αναγκαία για να τους βοηθήσουμε να καταλάβουν τη χρήση της πληροφορικής, καθώς και τους κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίσουν τα παιδιά στο διαδίκτυο.

*Απόσπασμα ομιλίας του Γενικού Διευθυντή της
Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής της Unicef Ηλία Λουμπέρη, 5-2-2013 (διασκευή)*

ΘΕΜΑΤΑ

- A.** Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου χωρίς δικά σας σχόλια (80 -100 λέξεις).

Μονάδες 25

- B1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α)** Τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας καταλαμβάνουν ελάχιστο χώρο στην επικοινωνία των παιδιών.
β) Η διαδικτυακή ενημέρωση ανήκει στα θετικά στοιχεία της χρήσης του ψηφιακού κόσμου.
γ) Η έκθεση των παιδιών στον εικονικό κόσμο δεν ενέχει κινδύνους.
δ) Η πρόληψη είναι ένας από τους τρόπους προστασίας των παιδιών από το διαδίκτυο.
ε) Η συμμετοχή των παιδιών σε μια στρατηγική προστασίας από τους διαδικτυακούς κινδύνους δεν είναι απαραίτητη.

Μονάδες 10

- B2.** **α)** Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη της πέμπτης παραγράφου του κειμένου: «Μπορούμε να «θωρακίσουμε» τα παιδιά ... και κακοποιούν παιδιά στο ψηφιακό περιβάλλον».

(Μον. 5)

- β)** Να εντοπίσετε δύο τρόπους πειθούς στην τρίτη παράγραφο του κειμένου: «Σε έκθεση της Unicef με θέμα ... και το 78% του πληθυσμού έχει πρόσβαση στο ίντερνετ».

(Μον. 8)

Μονάδες 13

- B3.** Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις: συμφωνούν, δικαίωμα, χρήσιμο, αυστηρή, αποτελεσματική.

Μονάδες 5

- B4.** **α)** Να εντοπίσετε στο κείμενο δύο εκφράσεις με μεταφορική σημασία.

(Μον. 4)

- β)** Να μετατρέψετε την ακόλουθη ενεργητική σύνταξη σε παθητική κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές: «Μπορούμε να «θωρακίσουμε» τα παιδιά με συγκεκριμένες στρατηγικές για την πρόληψη» (5η παράγραφος).

(Μον. 3)

Μονάδες 7

- Γ.** Είστε ομιλητής/-τρια σε μια σχολική εκδήλωση με θέμα τη σχέση των νέων με το διαδίκτυο. Στην ομιλία που θα γράψετε για να εκφωνήσετε στους συμμαθητές σας, να αναλύσετε τους κινδύνους που απειλούν την ασφάλεια των παιδιών στο διαδίκτυο και να προτείνετε τρόπους προστασίας από αυτούς (400-500 λέξεις).

Μονάδες 40

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΠΑ.Λ.
(Νέο Σύστημα Εξετάσεων)

17 ΜΑΪΟΥ 2016

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές

A. Ο Η. Λυμπέρης αναφέρεται στην ασφαλή χρήση του Διαδικτύου από τα παιδιά. Αρχικά, θεωρεί πως, στα πλαίσια της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού, η Unicef διευκολύνει την πρόσβαση των νέων στη γνώση μέσω του Διαδικτύου, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από έρευνες που καταδεικνύουν τη μαζικότητα της χρήσης του. Ωστόσο, πέρα από τη συνεισφορά του Διαδικτύου στον τομέα της ενημέρωσης και επικοινωνίας, ορατοί είναι οι κίνδυνοι από κρούσματα εκμετάλλευσης των παιδιών, βίαιης συμπεριφοράς, και παραβίασης των ιδιωτικών δεδομένων. Λύση αποτελεί η ενημέρωση των νέων αλλά και ο κολασμός των παραβατών. Τέλος, πέρα από τα παιδιά, οφείλουν να ενημερωθούν γονείς και εκπαιδευτικοί για την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου.

B.1 α. Λ
β. Σ
γ. Λ
δ. Σ
ε. Λ

B2. α) Θεματική περίοδος: «Μπορούμε ... κυβερνοχώρος».
Λεπτομέρειες: «Συγκεκριμένα... περιβάλλον».
Κατακλείδα: δεν υπάρχει.

β) **Επίκληση στη Λογική:** ο ομιλητής χρησιμοποιεί επιχειρήματα για να αποδείξει πως οι προσπάθειες της Unicef να διευκολύνει την πρόσβαση των νέων στο Διαδίκτυο είναι αποτελεσματικές. Έτσι, παραθέτει ως τεκμήρια στατιστικά στοιχεία ερευνών (Έκθεση της Unicef και έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών).

Επίκληση στην Αυθεντία: Μπορούμε να πούμε πως η αναφορά στη Unicef λειτουργεί ως αυθεντία, αφού ο ομιλητής τη θεωρεί ως θεματοφύλακα της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού.

B3.

συμφωνούν ≠ διαφωνούν
δικαίωμα ≠ υποχρέωση
χρήσιμο ≠ άχρηστο
αυστηρή ≠ επιεική, ήπια
αποτελεσματική ≠ αναποτελεσματική

- B4.** α) «η Unicef δίνει φωνή στα παιδιά»
«η έκθεση των παιδιών στον εικονικό – ψηφιακό κόσμο»
- β) «Τα παιδιά μπορούν να «θωρακιστούν» με συγκεκριμένες στρατηγικές για την πρόληψη».

Γ.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία

Ρηματικά πρόσωπα: όλα εκτός από β' ενικό

Προσφώνηση: Αγαπητοί συμμαθητές/συμμαθήτριες

Πρόλογος: Με αφορμή την ανάρτηση φωτογραφιών ενός συμμαθητή μας σε παράνομη ιστοσελίδα, προβληματιστήκαμε για τη σχέση των νέων με το διαδίκτυο. Ο κυβερνοχώρος στην πραγματικότητα έχει τόσο θετική όσο και αρνητική πλευρά. Αποτελεί εργαλείο αλλά κρύβει και πολλούς κινδύνους, όταν δεν τον χειριζόμαστε σωστά.

Α' ζητούμενο: κίνδυνοι που απειλούν την ασφάλεια των παιδιών στο διαδίκτυο:

-Προσβολή της ιδιωτικότητας: είναι εύκολη η πρόσβαση και διαχείριση πληροφοριών που αφορούν την ιδιωτική ζωή των παιδιών, είναι δυνατό να παραβιαστούν και να διαρρεύσουν πληροφορίες ιδιωτικής φύσης.

-Διαμορφώνει αρνητικά την προσωπικότητα του νέου, καθώς υπάρχει κίνδυνος να υιοθετήσει άκριτα αρχές και αξίες που καλλιεργούν ένα βίαιο και αμοραλιστικό χαρακτήρα.

-Η εύκολη και άμεση επικοινωνία με άγνωστα άτομα μπορεί να οδηγήσει σε αποπλάνηση, εκφοβισμός, σωματεμπορία, χρήση ναρκωτικών ακόμα και αυτοκτονία.

Β' ζητούμενο: τρόποι προστασίας από τους κινδύνους:

-Οικογένεια: καλλιέργεια ηθικών αρχών και αξιών που ενδυναμώνουν την προσωπικότητα του παιδιού και τις αντιστάσεις του, ώστε να μπορεί να προστατεύει τον εαυτό του και να αμύνεται. Ενημέρωση των γονέων, ώστε να είναι σε θέση να ελέγχουν και να επιτηρούν τη χρήση του Διαδικτύου από τα παιδιά τους.

-Σχολείο: ανάπτυξη κριτικής ικανότητας, καλλιέργεια ανθρωπιστικής παιδείας, ενημέρωση από καθηγητές και ειδικούς για τους κινδύνους του διαδικτύου.

-ΜΜΕ: κοινοποίηση περιστατικών που πλήττουν την ασφάλεια των παιδιών, εκπομπές με θέμα τη σωστή χρήση του διαδικτύου.

-Πολιτεία: ενίσχυση με τεχνικά μέσα και προσωπικό της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος.

Επίλογος: Η υλοποίηση των παραπάνω τρόπων αντιμετώπισης μπορεί να αμβλύνει τους κινδύνους του διαδικτύου που απειλούν την ασφάλεια των παιδιών, ενισχύοντας τη θετική του πλευρά. Έτσι, η γρήγορη πρόσβαση στη γνώση, η κοινωνικοποίηση και η ψυχαγωγία συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας τους.

Αποφώνηση: Ευχαριστώ για την προσοχή σας.